

יצחק בן-אהרון, מזכיר ההסתדרות, שהפך לאנפאן טריבט המישטר מאז מונה ל-תפקידו הנוכחי, הבחין סוף-סוף כי הוליווד אותו שולל. נזעם ונסער על שמשכו אותו באף על עיסקת החבילה, אך לא קיימו את הבטחות שלא להעלות את המיסים, טען בן-אהרון השבוע: "מאז הטלן ההיטלים ה-חודשים, נחרשו בארץ דברים שלא שועי-רו... זעזוע קשה עבר על המוני הציבור". יצחק בן-אהרון, כמו כל אדם אחר ב-ישוב, יודע כי הוא חסר-אונים להגיב על המצב החדש שהתהווה באיוו דרך שהיא. אבל אם אינו יכול לשנות את המצב, הוא יכול לפחות להביע את זעמו. לכן הציע בן-אהרון לערוך שביתת-מחאה של חמש דקות. היא לא תפתור דבר. אבל שהממשלה תדע שהמוני העובדים בישראל כועסים. **שמיינות באוויר.** אם אמנם תתחולל שביתת מחאה כזו, יהיו שרי ממשלת ישראל אל אלה שייטיבו להבין אותה יותר מכל אדם אחר. שכן הם נמצאים באותו מצב עצמו שבו נמצא בן-אהרון. גם ממשלת ישראל מרגישה כי הופלה בפח, לדעתה, כי הסכימה להפסקת-אש. הסכמתה זו נתנה לי-מצרים את האפשרות לקדם את סוללות ה-טילים שלהם לחזית התעלה.

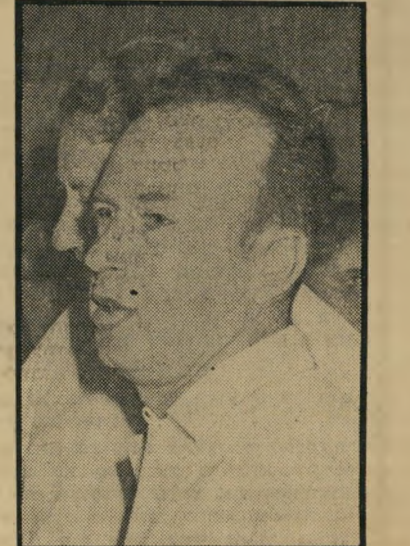
ממשלת ישראל יודעת ששום דבר לא יעזור. היא יכולה למחות, לזעוק, לעשות שמיינות באוויר — ארצות-הברית לא תיתן לפרשת הטילים לפוצץ את הפסקת-האש ואת שיחות השלום של גונאר יארינג. אבל על זכות הצעקה אין ממשלת ישראל מת-תרת. כמו בן-אהרון בפרשת העלאת המי-סים, כך גם ממשלת-ישראל בפרשת הטי-לים, יכולה לסכם את הפרשה בשביתת-מחאה של חמש דקות.

רדיו

מה אמר רבין?

סילוף בוזון? מישהו? חוסר-כשרון? אזרחי ישראל, שעיינו השבוע בעיתונים, אחרי שהאזינו לשידורי ישראל, נדהמו לש-מוע שהשגריר יצחק רבין אמר בראיון בטל-ויזיה הישראלית ש, אחרי הפסקת-האש תהיה ישראל חזקה יותר מכפי שהייתה קודם לכן. המסקנה שנתבקשה מייד, על רקע הווי-כוחים המתנהלים לאחרונה בצמרת המדינה: הפסקת-האש נדונה לכשלון, ובעיקבותיה תתחדש המלחמה. אולם מי שהקשיב לדברי רבין בטלחזיה לא שמע שום דבר כזה. **"אחרי 90 הימים"**, רבין נשאל אם תהיה ישראל חזקה או חלשה יותר, אחרי 90 יום הפסקת-האש. על כך ענה רמטכ"ל המלחמה, בקולו ה-מתון והאיטי, כי ישראל תהיה או חזקה יותר.

סילוף דבריו של רבין היחה דוגמא בר-טת למערכה למלחמה הפסיכולוגית המת-נהלת עתה ברוב אמצעי התיקשורת בישר-אל, נגד הצהלה בעקבות הפסקת-האש.

שגריר רבין אחרי — מה?

בכך, זהו זה: משה דיין איים להתפטר. **אם לא תתקבל דעתך, כך אמר, אם לא נפוצץ את הפסקת האש ונחדש את הקרבות — הוא יעזוב אותנו.**

ואו, כך יש להבין, צפוי לנו גורל מר ואכזר. כי בלי משה דיין על כס שר-הביטחון, כך מסתבר, אנו אבודים, המדינה תמוטט. **על כך אני מצייע להשיב לו, עם כל הכבוד: בבקשה, אתה יכול ללכת.**

נשתדל להחזיק איכשהו מעמד, גם בעלדך. **נשתדל לקיים איכשהו את מדינת-ישראל גם ללא שרותך.**

רבים מוקירים אותך. אבל את השלום אנחנו מוקירים הרבה הרבה יותר.

ואם אתה והשלום אינכם יכולים לדור בכפיפה אחת, ואחד משניכם צריך ללכת, מוטב שתלך אתה.

מר פעם קארל מארכס המנוח שבהיסטוריה קורה הכל פעמיים. בפעם הראשונה כדראמה, ובפעם השנייה כקומדיה. גם פרשת משה דיין מתחוללת עתה בפעם השנייה.

בפעם הראשונה זה קרה במאי 1967. זאת היתה דראמה — אחת הדראמות הגדולות של ימינו. כולנו חרדנו לגורל המדינה. היה נדמה לנו שצפויה סכנה לעצם

תנו כנו ללכת!

קיומה. מאה אלף חיילים, אלף טאנקים איימו עליה מדרום. כוחות גדולים אחרים התרכזו ממזרח ומצפון. (ביום אנחנו יודעים כי הפחד היה, בעיקרו, פחד-שואו. היתה לנו עליונות צבאית עצומה, והיא נוצרה בלי עזרתו של משה דיין. גם ללא מכת-הפתע של חיל-האוויר, ב-5 ביוני, היה צה"ל נוחל נצחון כביר. ויש אומרים שללא אותה מכת-פתע, היה נצחוננו גדול יותר, כי חיל-האוויר שלנו היה מכריע את חיל-האוויר המצרי באוויר.) (אבל זה לא חשוב להערכת הדראמה. האמנו אז כי המדינה נתונה בסכנת-מוות. ואמנוה זו קבעה את התנהגות הציבור.)

ידענו שהמלחמה הפכה בלתי-נימנעת. נדמה היה כי בראש המדינה עומד אדם שאינו מסוגל להחליט החלטות. שדרוש אדם חזק, כדי לבצע את החלטה שנתקבלה על דעת העם כולו, מקור אל קיר, עוד לפני שנתקבלה רשמית בממשלה.

כשעברו הימים, נמצאו בציבור גורמים שביקשו להפוך את החרדה הכללית לפאניקה פוליטית. הם ערכו מסע של היסטריה ציבורית, עם אמריאזעקה והפגנות-נשים, כדי להעלות לשלטון את מועמדם: משה דיין.

משה דיין לא הסתייג מעולם ממסע זה. הוא ניצלו במלוא כוחו. **אך תופעות-ליוואי אלה נשכחו בסערת המאורעות, והדראמה האמיתית האפילה על ההיסטוריקה ה-מפוברקת.**

חודש לפני כן היה משה דיין עסקן בסיעת-אופוזיציה חסרת-חשיבות, שאיש לא ידע למה קמה ומה היא רוצה. אך בשיא הדראמה הפך דיין שר-הביטחון, ושמו שלו התנוסס על הפרק ההיסטורי ששמו מלחמת-ששת-הימים.

יום רוצה משה דיין לחזור על הדראמה הזאת, אך חוששני ל! כי היצירה לא תהיה אלא קומדיה גרועה. **כי הנסיבות שונות מאוד, ואין בהן חומרי-גלם לדראמה. היום, "מאיים" עלינו השלום.** יש סכנות. הטילים הסובייטיים, הזווים לעבר התעלה, עלולים

לאיים על מטוסינו, אם אלה ירצו להפציץ מחר את שטח מצו- אך מי יכול לשכוח כי טילים אלה הגיעו למצרים בימי כה- של משה דיין שר-הביטחון, וכי מעשיו של שר-הביטחון — רב- וראשונה הפצת מצריים לעומק — הביאו את הטילים לשם, בציבור אין חרדה. רבים מאמינים כי תהת לחץ אמריק- סובייטי תחדש הפסקת-האש כמעט אוטומטית, אלא אם כן ה- ישראל עד אז את שיחות-יארינג.

ממילא קשה ליצור היסטריה אמיתית. אפשר ליצור היסטריה מדומה, מין היסטריונת קטנה עלובה.

איש אינו מאמין כי בראש המדינה עומדת אישיות חל- ועלובה. להיפך. רבים חוששים כי גולדה מאיר היא — גם א- קבלת חוכמת רוג'רס — נוקשה מדי, קשוחה מדי.

אין בצמרת המדינה תפקיד פנוי, הזועק לגיב- להיפך, יש גיבור פנוי הזועק לתפקיד.

* * *

זהו, כמובן, מוקד הבעייה. מוקד גלוי. כל-כך גלוי ו- פשוטיים מבינים זאת, או לפחות חשים נזאת. משה דיין הוא חסר-מנוחה בימים אלה.

משה דיין הוא חסר תפקיד. המאורעות עברו על פניו. לא מכבר, כאשר היה נדמה שגולדה מאיר אינה מסוגלת לע- בראש ממשלה של נסיגה, חשבו כי התפקיד ייפול על שכמו- משה דיין. שיפנו אליו, בבוא העת, לקבל לידיו את עול השק- — מפני שרק הוא מסוגל לתת את פקודת-הנסיגה מבלי שיפ- משבר לאומי.

באה גולדה מאיר והוכיחה, כי כמו אני אש- לפידות במחוזר הנודע, "כל מה שאתה יכול לעש- — אני יכולה לעשות יותר טוב". חשבו כי ברגע המכריע יקפוץ משה דיין את הקפיצה הגדו- יקח לידיו את דגל השלום, וייתצב לפני הציבור כאדם המעז לה- מסקנה נועזת מניתוח נוקב של המצב.

בא הרגע המכריע, והאיש שקפץ את הקפיצה ה- יגאל אלון. משה ר- היסס והיסס, כמו תמו- ונשאר בלי דגל.

חשבו כי האיש היחיד מסוגל לדבר עם הערבים משה דיין. (כפי שהתלחשו אחורי גבו: "מפני שהוא ה- היג הערבי הממולח ביותר.") **בא אבא אבן ותיב- את הממשלה למצב- נאלצה להחליט כי ה- עומדת על כך ששרי- חוץ ינהל את השיחו- מצד השני של הזירה ה- כי בשעה הגדולה יתגלה מ- דיין כמנהיג ארץ-ישראל הע- מה, כאיש שיכריז: רק על-**

פתי תתבצע הנסיגה. באה השעה, מנחם בגין פרש מן הממשל- עזר וייצמן ציית ונשאר דפוק, אוסף-גרוטאות הכריז על עצמו כ- ועד למניעת הנסיגה.

אבל משה דיין פחד לפרוש ממפלגתו, כמו י- שנשרף פעם, והפחד עתה מפני האש. כך נשאר דיין בין כל הכסאות, נפש המתפשט מחוה.

מה רוצה דיין ברגע זה? מה הוא רוצה באמת? קשה להאמין שהוא רוצה באמת בתידוש המלחמה הוא יודע היטב, יותר מכל עמיתו, כי תידוש המלחמה פירוש עימות עם הצבא הסובייטי, שיוכל בהכרח להתנגשות מאטיב עם כוחות האוויר, היבשה והים של ברית-המועצות, וקר- איתנים על אומת סיני, מול גבולות ישראל. על כך רמו השב- יצחק רבין, אחד האנשים היותר מפורסמים בצמרת.

דיין גם יודע כי תידוש הקרבות באשמת ישראל יביא, קרוב לוודאי, לאמברגו אמריקאי על נשק וסעו- משה דיין טוב אינו האיש של "זבנג וזמרגו". אין הוא חס- אחריות ואין הוא איש "מצדה השנייה". קשה להאמין שיוב- בעיניים פקוחות לקראת שואה שתהפוך את שמו לנתם שח- בהיסטוריה היהודית.

אם כן, מה הוא רוצה? הוא רוצה לערער את המוראל בצמרת. הוא רוצה לערער א- שיחי מישקל הממשלה. הוא רוצה לערער את האמון בצמ- של גולדה-אלון-אבן.

לשם מה? כדי ללכת בדרך אחרת? לא. אלא כדי לתפוס את השלטון — וללכת באותה דרך עצמו- זהו **ההיכל בין הדראמה של 1967 לבין הקומדיו- של 1970.**

הוא מוכן להיעזר באנשי-חרות, שהוא בז להם. הוא מוכן לפנו- לייצרים, הזרים לו. הוא מוכן לתמוך בהרפתקן, שהוא רואה ב- סכנה לאומית. הוא מוכן לחתום על הצעות, שהוא יודע שז- הרות-שואה.

הכל — כדי לצאת מן המבווי הפתום בו הוא נת- עתה. וחבל, כי זה לא יעזור לו. דרכו זו לא תתקבל על דעת הציבור, הרוצה בשלום. ה- לא תתקבל על-ידי הממשלה, הכפופה למציאות הבינלאומית. ה- יכולה רק לחבל, ואולי אף לגרום לאסון לאומי.

לעיתים נדמה כי משה דיין אחוז יצר עמוק ש- הרס-עצמי. מי שרוצה בטובתו, ייעץ לו לחזול ממעשיו, ולהוריד א- המסך על פרשה זו.

פיניטפה לה קומדיה.

אורי אבנר

חשבו כי האיש היחיד מסוגל לדבר עם הערבים משה דיין. (כפי שהתלחשו אחורי גבו: "מפני שהוא היג הערבי הממולח ביותר.")

בא אבא אבן ותיב- את הממשלה למצב- נאלצה להחליט כי ה- עומדת על כך ששרי- חוץ ינהל את השיחו- מצד השני של הזירה ה- כי בשעה הגדולה יתגלה מ- דיין כמנהיג ארץ-ישראל הע- מה, כאיש שיכריז: רק על-

פתי תתבצע הנסיגה. באה השעה, מנחם בגין פרש מן הממשל- עזר וייצמן ציית ונשאר דפוק, אוסף-גרוטאות הכריז על עצמו כ- ועד למניעת הנסיגה.

אבל משה דיין פחד לפרוש ממפלגתו, כמו י- שנשרף פעם, והפחד עתה מפני האש. כך נשאר דיין בין כל הכסאות, נפש המתפשט מחוה.

מה רוצה דיין ברגע זה? מה הוא רוצה באמת? קשה להאמין שהוא רוצה באמת בתידוש המלחמה הוא יודע היטב, יותר מכל עמיתו, כי תידוש המלחמה פירוש עימות עם הצבא הסובייטי, שיוכל בהכרח להתנגשות מאטיב עם כוחות האוויר, היבשה והים של ברית-המועצות, וקר- איתנים על אומת סיני, מול גבולות ישראל. על כך רמו השב- יצחק רבין, אחד האנשים היותר מפורסמים בצמרת.

דיין גם יודע כי תידוש הקרבות באשמת ישראל יביא, קרוב לוודאי, לאמברגו אמריקאי על נשק וסעו- משה דיין טוב אינו האיש של "זבנג וזמרגו". אין הוא חס- אחריות ואין הוא איש "מצדה השנייה". קשה להאמין שיוב- בעיניים פקוחות לקראת שואה שתהפוך את שמו לנתם שח- בהיסטוריה היהודית.